

Rezoluția Școlii de Integritate CARFIA **Ediția a V-a, Sinaia, 2022** ***Responsabilitatea socială a universității***

Noi, reprezentanții universităților din Consorțiul „Universitaria” prezenți la Școala de Integritate CARFIA de la Sinaia, desfășurată în perioada 15-17 septembrie 2022, considerăm că etica și integritatea academice sunt o componentă vitală pentru funcționarea corectă și onestă a mediului universitar, a educației, cercetării și inovării.

Credem că buna funcționare a eticii și integrității academice necesită o regândire și redimensionare a locului și rolului acestora în spațiul universitar românesc.

Societatea românească așteaptă ca universitățile să-și asume în mod esențial imensa responsabilitate socială pe care Constituția și legile României o prevăd, prin susținerea, cultivarea și promovarea valorilor morale în societate.

Garantarea autonomiei universitare depinde fundamental de modul în care universitățile își îndeplinesc misiunea de a forma persoane integre, competente, și de a produce și transmite corect și onest cunoașterea în societate.

În urma discuțiilor noastre, aducem în atenția liderilor Consorțiului următoarele propuneri, în vederea analizei și validării lor la nivelul Consorțiului:

1. Universitățile să creeze un *Program academic* pentru etică și integritate academice concretizat prin:
 - a) Obligatorivitatea cursurilor de formare a formatorilor (membrii comisiilor de etică, cadre didactice, reprezentanții studenților) din perspectivă interdisciplinară în domeniul eticii și integrității academice.
 - b) Cursul obligatoriu de etică și integritate academice la Licență, în semestrul I al anului I.
 - c) Cursul de etică a cercetării științifice la Masterat, în semestrul I al anului I.
 - d) Statutarea funcției de consilier de etică și integritate academice la nivel de universitate, în acord cu prevederile Articolului 1(3) din Ordinul MEN 5.255/2021.
2. Universitățile să creeze un *Program de management etic și de integritate* prin:
 - a) Înființarea, respectiv, reconsiderarea importanței *Comisiei de etică a cercetării științifice* în fiecare universitate din Consorțiu. Înființarea *Comisiei de etică* la nivel de facultate.
 - b) Înființarea, respectiv, reconsiderarea importanței funcției de *Ombudsman* în fiecare universitate din Consorțiu.
 - c) Investiția în noile tehnologii bazate pe inteligența artificială (soft-uri, programe) pentru contracararea fraudelor prin metode sofisticate.
 - d) Investiția în accesul cât mai larg al membrilor comunității universitare la softurile „anti-plagiat” performante.

3. Universitățile să asigure resursele necesare creșterii vizibilității *Comisiilor de etică* și de *Etică a cercetării științifice* pe site-urile universităților Consorțiului.
4. Universitățile să adopte standarde comune în domeniul eticii și integrității academice la nivelul Consorțiului concretizate într-un *Ghid de etică și integritate al Consorțiului*.
5. Universitățile să asigure resursele necesare pentru desfășurarea anuală prin rotație a Școlii de Integritate la nivelul Consorțiului.
6. Consorțiul „Universitaria” să exprime un punct de vedere despre componenta de etică și integritate academice din Proiectul Legii învățământului superior.

Prezenta *Rezoluție* menține ca actuale obiectivele și liniile de acțiune ale *Strategiei comune de consolidare a culturii eticii și integrității academice în Consorțiul „Universitaria”* agreată de reprezentanți ai Consorțiului la dezbaterile online *Realitatea etică și de integritate a universităților românești* din 27 mai 2021 (în Anexă).

Semnături

1. Lect. dr. Daniel Atasiei, președinte al Comisiei de Etică (CE), Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași
2. Prof. dr. Răzvan Bologa, expert în tehnologii digitale și inteligență artificială, Academia de Studii Economice din București (ASE)
3. Dr. Constantin Brîncuș, Biroul Analiză și Formare în Domeniul Integrității Academice, Universitatea din București (UB)
4. Conf. univ. dr. habil. Csaba Dégi, vicepreședinte CE, Ombudsman, Universitatea Babeș-Bolyai
5. Șef lucrări dr. Mircea Grigorian, membru al Comisiei de Etică, Universitatea Ovidius din Constanța
6. Conf. univ. dr. Corina Ilin, Biroul Etică și Integritate Academică, Universitatea de Vest din Timișoara (UVT)
7. Conf. univ. dr. Elena Ionică, președinte Comisia de Etică a Cercetării Științifice, UB
8. Prof. univ. dr. Marian Popescu, director onorific al CARFIA, UB
9. Conf. univ. dr. habil. Liliana Simionescu, membră CE, ASE
10. Prof. univ. dr. habil. Silviu Stanciu, prorector Cercetare, dezvoltare, inovare, UGAL
11. Lect. univ. dr. Emilia Șercan, expertă în plagiatul academic, UB
12. Prof. univ. dr. habil. Mihaela Tomiță, președinte CE, UVT

ANEXĂ

Strategie comună de consolidare a culturii eticii și integrității academice în Consorțiul “Universitaria”

Preambul

Prezenta strategie propune patru obiective și patru linii de acțiune în vederea instalării unei reale culturi a eticii și integrității academice în Consorțiul „Universitaria”.

Necesitatea acestei strategii este motivată de cunoașterea insuficientă a realității etice și de integritate din universitățile Consorțiului și de existența dezacordurilor între normele juridice și normele etice.

Realizarea acestei strategii permite Consorțiului „Universitaria” consolidarea mediului de învățare și cercetare, să afirme în mod clar atașamentul față de fundamentarea pe valori morale a misiunii universității și să constituie astfel un reper pentru întreaga comunitate academică din România.

Obiective și Linii de Acțiune

Obiectiv 1

Evaluarea concordanței între cadrul legislativ și normele etice din mediul universitar.

Linie de acțiune

Constituirea unui grup de lucru, la nivelul Consorțiului, format din specialiști în Drept și Etică Academică, care să redacteze un document cu propuneri legislative în vederea aprobării acestuia de către Consorțiu precum și a transmiterii sale către Ministerul Educației și Ministerul Cercetării.

Obiectiv 2

Dialog consultativ cu structuri din sistemul educațional (CNE, CNATDCU, CEMU, CNR, ONG-uri specializate în Educație) și cu asociațiile studenților reprezentative în vederea stabilirii unui acord privind propunerile legislative asumate de Consorțiu.

Linie de acțiune

Organizarea unei (video) conferințe cu membrii desemnați de structurile menționate în obiectiv.

OBIECTIV 3

Cunoașterea realității etice și de integritate în universitățile Consorțiului.

Linie de acțiune

Realizarea, aplicarea și interpretarea sondajelor privind etica și integritatea academică și publicarea rezultatelor acestora, care vor contribui la realizarea unei hărți a problemelor și vulnerabilităților în activitatea membrilor comunității academice (corp profesoral și de cercetare, studentesc și administrativ).

OBIECTIV 4

Formarea consilierilor de etică și integritate, din rândul angajaților, la nivelul fiecărei universități din Consorțiu, care vor oferi suport de specialitate structurilor etice și de integritate, dar și managementului universitar.

Linie de acțiune

Organizarea anuală de ateliere și a unei școli de integritate la nivelul Consorțiului, în fiecare universitate, prin rotație.

Structuri consultative:

CNE – Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNECSDTI)

CNATDCU - Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare

CEMU - Consiliul de Etică și Management Universitar

CNR – Consiliul Național al Rectorilor